

Cestuj silnicí, železnici, vzduchem a vodou!

Znáš poštovní dopravní prostředky? Bez nich by poštou babičce nepřišel balík s dárkem k narozeninám, maminec tvůj pohled z tábora, kamarádovi dopis s tajným vzkazem. A kdyby nebyly ani počítače, telefony nebo kouzelné prsteny, svět by se zpomalil a možná i zastavil.

Jed' městem i krajinou, rychle či pomalu. Staň se cestujícím, balíkem, poštovním pytletem nebo dopisem. Nech se vézt po silnici, po kolejích, vzduchem i vodou, známými i nečekanými dopravními prostředky, minulostí i současnosti.

Rozhlízej se, objevuj, kresli, piš a přemýšlej.
Šťastnou cestu!

POTAHOVÁ VOZIDLA, kočáry, dostavníky a jiné povozy určitě znáš z pohádek.

Víš, co mají společné? Ano, všechny byly tažené koňmi! Ale někdy se do vozů zapřahala i jiná zvířata. **Dostavníky** vozily kromě lidí také poštovní zásilky. Na pravidelných trasách byly poštovní stanice, kde se unavení koně vyměňovali za odpočaté. **Balíkové vozy** tažené koňmi jezdily po Praze ještě v polovině minulého století!

Nauč se poznat různé druhy potahových vozidel.
Přířad' k obrázkům správné názvy.

- 1/ sběrný listovní vůz
- 2/ balíkový vůz
- 3/ dostavník
- 4/ sáně
- 5/ bryčka
- 6/ kariolka

A

B

C

D

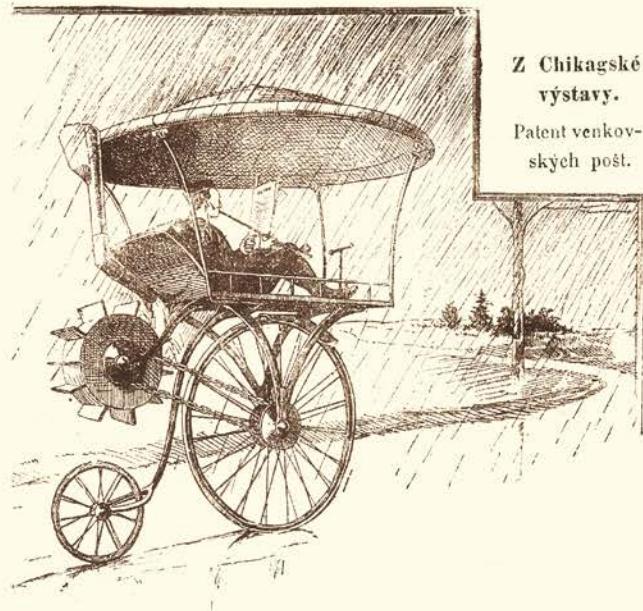
E

F

MALÁ VOZIDLA, vozík, kolo nebo trakař – toho sice moc neuvezou, ale dostanou se i tam, kam nevede železnice nebo pořádná silnice. K jejich pohybu stačí lidská síla, není potřeba kůň či jiné zvíře, ani řidičský průkaz. Na kolech jezdí poštovní doručovatelé i dnes. Motocykly se využívaly k vybírání schránek a doručování spěšných zásilek. Někdy se k nim připojovala sajdkára, postranní vozík, kam se vešly i větší balíky.

Inspiruj se vtipnou kresbou z roku 1894 a navrhni originální dopravní prostředek, který by poštákům ulehčil práci nebo zajistil pohodlí.

Z Chikagské výstavy.
Patent venkovských pošt.

AUTA začala jezdit s poštou už na začátku 20. století. Využívala se k vybírání schránek nebo rozvážení zásilek tam, kam nevedly kolejky. V **autobusech**, stejně jako v dostavnících, cestovala pošta společně s lidmi. Speciální autobusy pojízdny **autopošty** zajízdely do míst, kde poštovní úřad nebyl. Také dnes se Česká pošta bez aut neobejde, používá téměř 6000 různých aut, **osobních i nákladních, dodávek i elektromobilů**.

Která auta nebo autobusy dojedou k poštovnímu úřadu?

Škoda 1101

Trabant
601 Combi

Autopošta
Škoda 506 ND

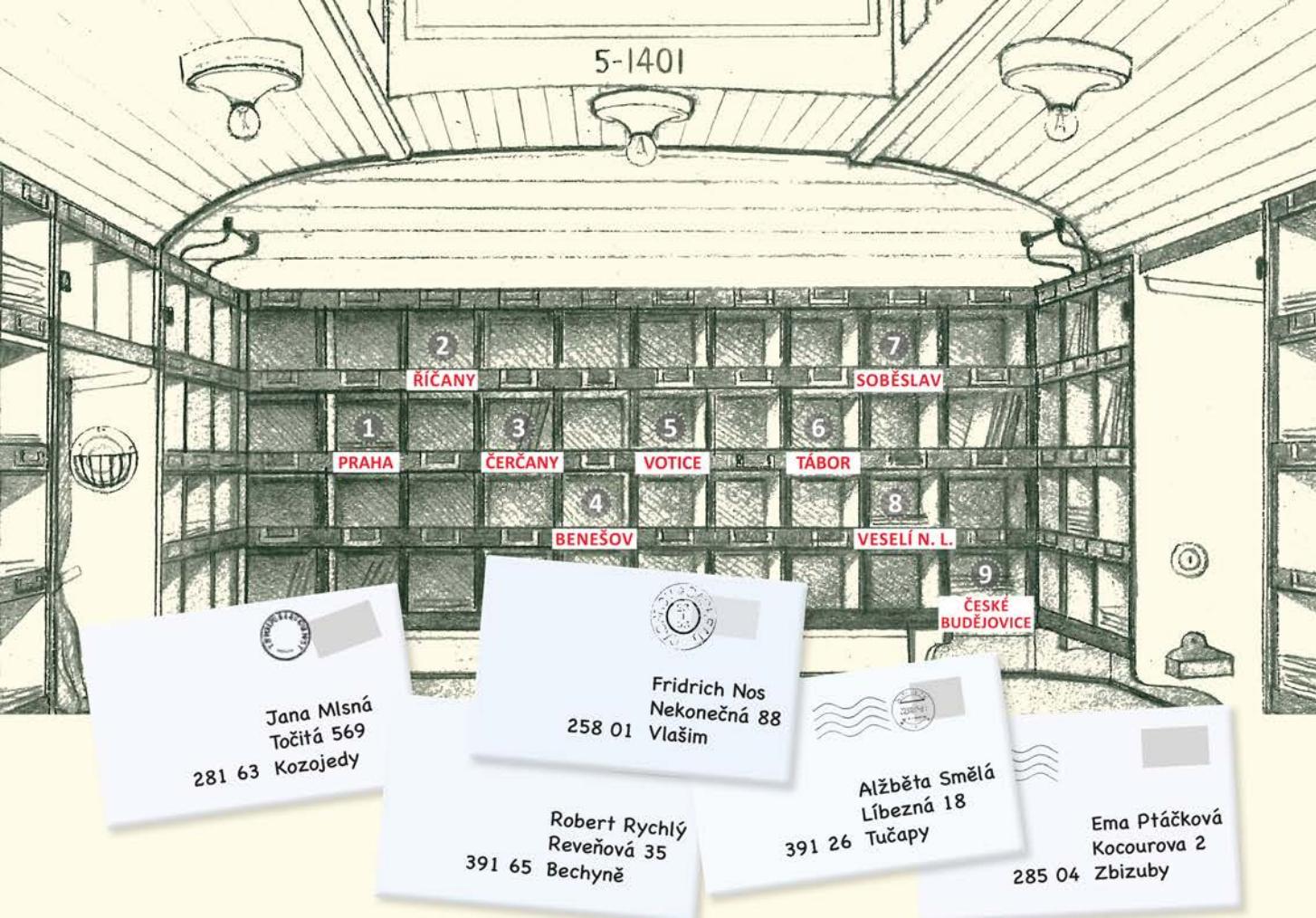
Škoda 105

Dodávka
Robur LO 3000

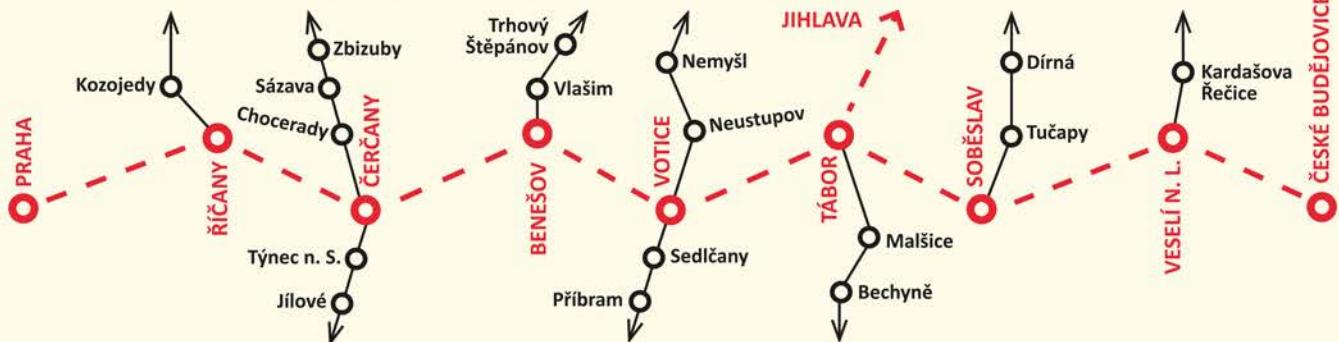

Praga Grand

VLAKY postupně nahrazovaly pomalejší a méně pohodlné dostavníky, hlavně mezi více vzdálenými místy. Ve speciálních **vlakových poštách** – upravených vagónech – se zásilky za jízdy rovnou třídily. **Vlak** zastavoval v takzvaných nácestných stanicích, kde se pošta vyložila a rozvážela dál do okolních obcí po silnicích, nebo se naopak přijímala. Na vagónech vlakových pošt byla poštovní schránka, kam se dopisy mohly vhazovat.

Roztříd' dopisy podle adresy do příhrádek. Na nákresu trati zjistíš, pod kterou nácestnou stanicí obec patří. Dopis označ správným číslem.

LODĚ převážely v podpalubí poštovní zásilky podobně jako jiné zboží. Ve Středomoří se plavily na pravidelných linkách lodě paroplavební společnosti Lloyd. Na jejich stěžních vlály speciální poštovní vlajky. Roku 1914 ale *Baron Gautsch*, jeden z parníků společnosti, zásilky nedovezl, vplul do minového pole a potopil se.

Na mořském dně našli potápěči několik pytlů.
V kterém jsou poštovní zásilky z potopené lodi?

LETECKÁ DOPRAVA existuje už od starověku. Zpočátku vzduchem létaly zprávy na nohách **vlaštovek** nebo **poštovních holubů**, později v koších **horkovzdušných balónů**, v kabinách **vzducholodí**. Ale až vynález **letadla** umožnil rychlé a spolehlivé doručení dopisů i balíků bez závislosti na síle a směru větru. A aby to bylo ještě rychlejší, nějaký čas existovaly **letadlové pošty**, kde se už za letu zásilky zpracovávaly.

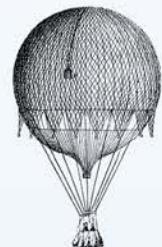
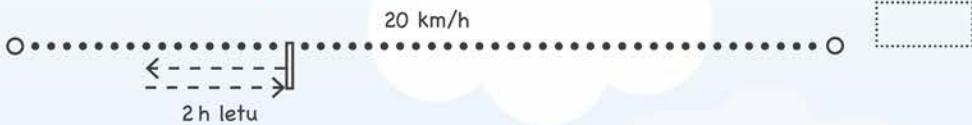
Josef poslal z Prahy vzduchem na cestu 4 vzkazy tetě do Paříže. Který vzdušný dopravní prostředek doručí dopis do cíle první? Podle záznamů o průběhu letů zjisti, kolik hodin každá cesta trvala.

Poštovní holub zpočátku letěl rychlostí 90 km za hodinu, ale už po dvou hodinách si musel odpočinout. Po hodinové přestávce byl s plným bříškem pomalejší a zbytek cesty letěl rychlostí 70 km za hodinu.

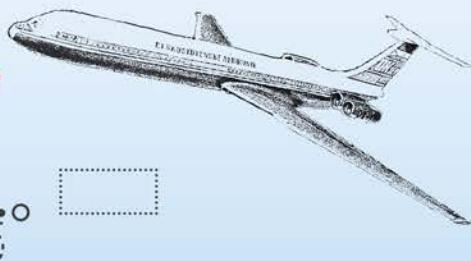
Balón hned po startu chytil dobrý vítr o rychlosti 20 km za hodinu. Po 4 hodinách letu se nečekaně vítr otočil a balón se vracel s překvapenými pasažéry 2 hodiny stejnou rychlosťí do Prahy. Pak naštěstí nabral opět správný směr.

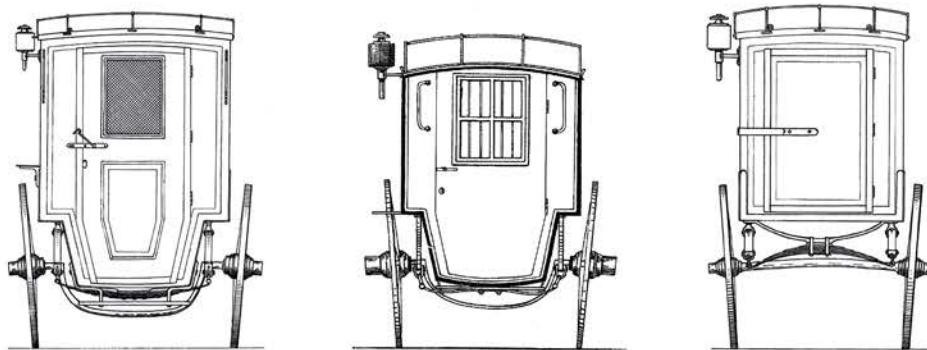
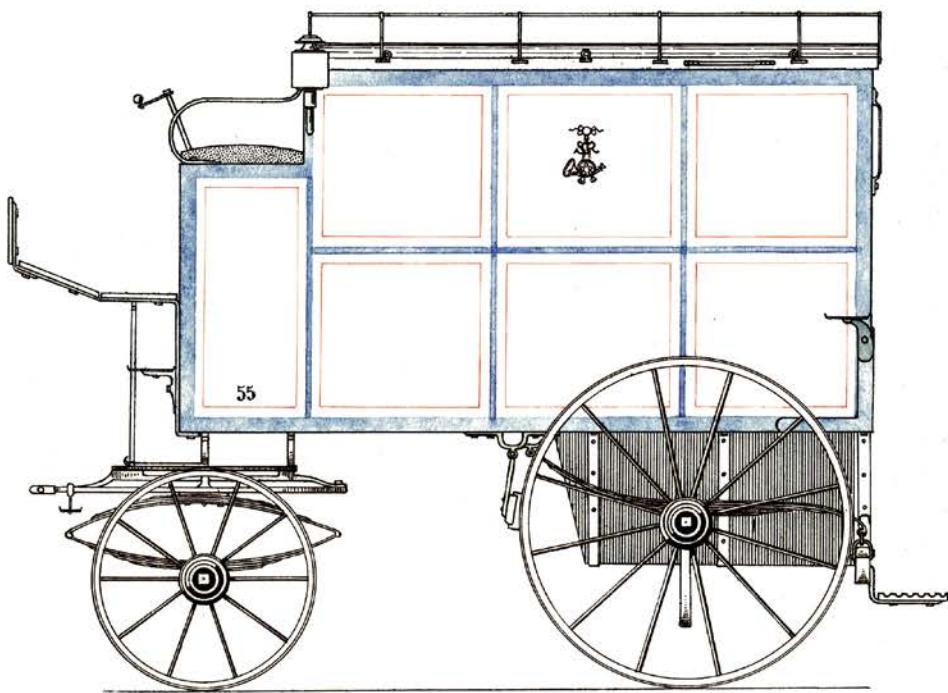
Vzducholod' letěla stálou rychlosťí 110 km za hodinu. Kvůli technickým potížím musela ale nouzově přistát. Než se zjistilo, že příčinou je zmatená myš, a vzducholod' mohla opět vzlétnout, zdržela se 6 hodin.

Letadlo letělo 44x rychleji než balón. Než přistálo, hodinu kroužilo nad Paříží, aby se cestující dosyta nabažili krásným výhledem na město.

Co všechno uveze balíkový vůz? Nepřipadá ti technický výkres z katalogu trochu smutný? Nechybí mu něco? Oživ ho barvami, dokresli balíky, kufry, pytly, tašky, dárky, cestující, zvířata, prostě všechno, co k dobrodružnému cestování patří.

SPRÁVNÉ ODPOVEDI:
POTAHOVÁ VOZIDLA – A 2, B 3, C 6, D 4, E 5, F 1
AUTA – Škoda 1101, Autoposta Škoda 506 ND, Praga Grand
VLAKY – Kožojedy – 2, Bechyně – 6, Vlašim – 4, Tučapy 7, Zbraslav – 3
LODĚ – Pleti s výsačkou BG
LETECKÁ DOPRAVA – Holub – 13 h, balón – 48 h, vzducholoď – 14 h, letadlo – 2 h

**POŠTOVNÍ
MUZEUM**

www.postovnimuzeum.cz
www.facebook.com/Postovnimuzeum

Zřizovatelem Poštovního muzea je Česká pošta, s. p.

Vydalo Poštovní muzeum
k výstavě Silnice, železnici, vzduchem,
vodou, Praha 2020
Koncepte a text Denisa Sedláková
Odborná spolupráce Martin Jahoda
Grafická úprava Beata Šafková